

Interaktivní, kasuisticky orientovaná výuka – její přínos a rizika ve vzdělávání zdravotníků

Andrea Pokorná

LF MU katedra ošetřovatelství

Úkol

1

2

3

4

5

6

7

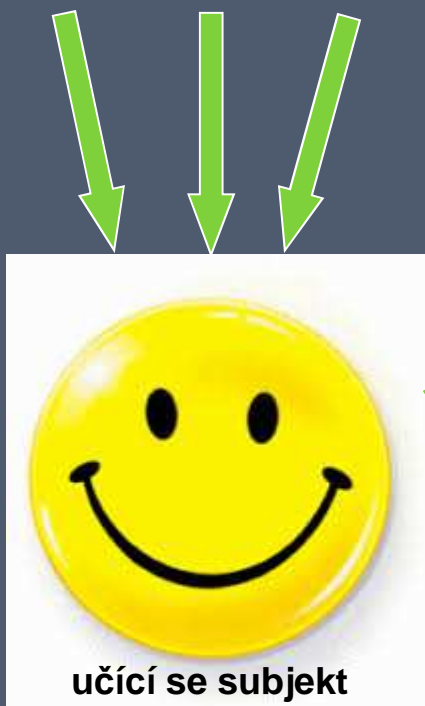
8

9

10

1	2	3
4	5	6
7	8	9
	10	

Konstrukce znalostí x reprodukce znalostí

učící se subjekt

Konstruktivismus

- studenti jsou vedeni k budování znalostí
- „testují“ nápady a přístupy na základě jejich předchozích znalostí a zkušeností
- uplatňují „staré“ poznatky na novou situaci
- integrují „nové“ poznatky k novému duševnímu konstrukt

Konstruktivistické učení

- založeno na aktivní účasti studentů na řešení problémů
- využívání kritického myšlení
- pokud studijní aktivity, považují za relevantní a poutavé

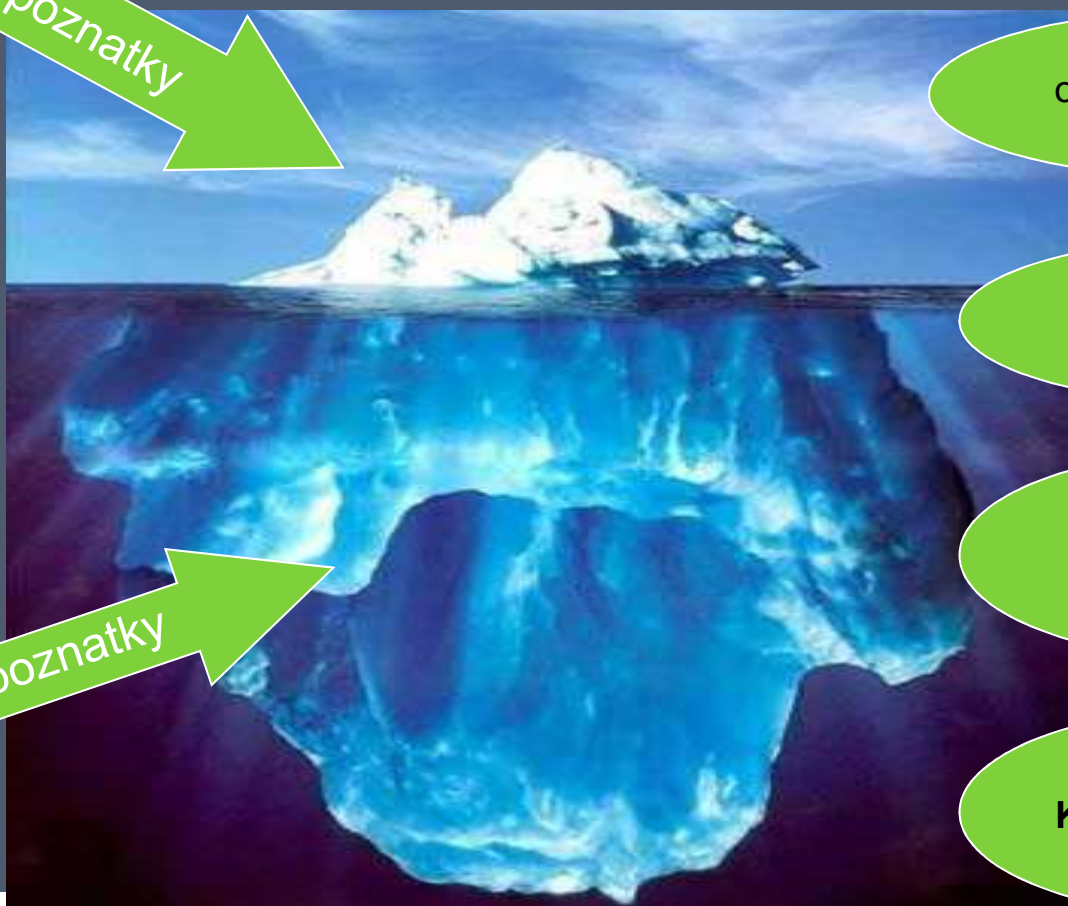
Philippe Jonnaert (2009)

Konstrukce znalostí

x

reprodukce znalostí

„nové“ poznatky

„staré“ poznatky

organizace
a uspořádání poznatků

osvojení dovedností

klinické rozhodování

kritické myšlení -
reflexe rozhodnutí
a intervencí

KOMPETENTNOST

Reflexní aktivity – nutné ke tvorbě kompetencí

Usnadnění osvojování si nového – algoritmus „učení se“

- bez ohledu na preferovaný styl učení (VAP)
upřednostnění „učení se objevováním“

LÉPE SE OSVOJUJÍ:

- kontextuální informace související se sociální zkušeností
- poznatky, které považujeme za „v budoucnu využitelné“
- emocionálně podbarvené učení se – pocit úspěchu?!? / selhání

JEDNÍM Z EFEKTIVNÍCH NÁSTROJŮ INTERAKTIVNÍHO
KONSTRUKTIVISTICKÉHO UČENÍ JSOU PŘÍPADOVÉ
STUDIE – KAZUISTIKY

Kazuistiky – klinické a výukové

- neodmyslitelná součást obsahu většiny kvalitních odborných světových časopisů
- zdroj nových informací
- neodmyslitelná vzdělávací funkce pro každého z nás
- jednotlivé kazuistiky – „problem based learning“
- upřednostňujeme „evidence – based case report“

Definice případové studie

- jedná se o intenzivní studium jednoho případu – tedy jedné situace, jednoho člověka, jednoho problému
- podstata případové studie je ryze kvalitativní.

Přínos případové studie – studium dvou typů fenoménů

- reprezentující nejčastěji se vyskytující jev
(např. pacient s typickými příznaky pneumonie adekvátně reagující na ATB léčbu)
- jev zcela zvláštní, výrazně se odlišující od normálu
raritní kazuistika (např. pacient s neadekvátní reakcí na podávaný lék).

ÚČEL:

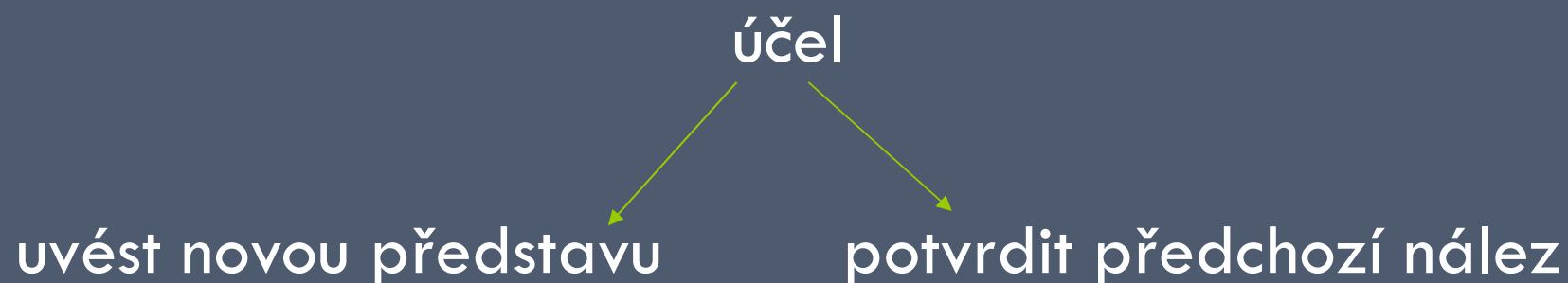
1. **typ:** *edukace studentů*, kteří se na obvyklých případech učí běžným postupům ve své praxi

→ zobecněné výsledky takového postupu slouží jako **tzv. návod k použití**.

2. **typ:** slouží těm, kteří v daných oborech *vykonávají praxi*. Vzácné jevy upozorňují na možné odchylky od standardních situací a minimalizují tak možné chyby, které by mohly vzniknout z neznalosti takových odchylek.

Kazuistika v klinické praxi

- popis jednoho nebo dvou/více pacientů se stejným nebo podobnými problémy

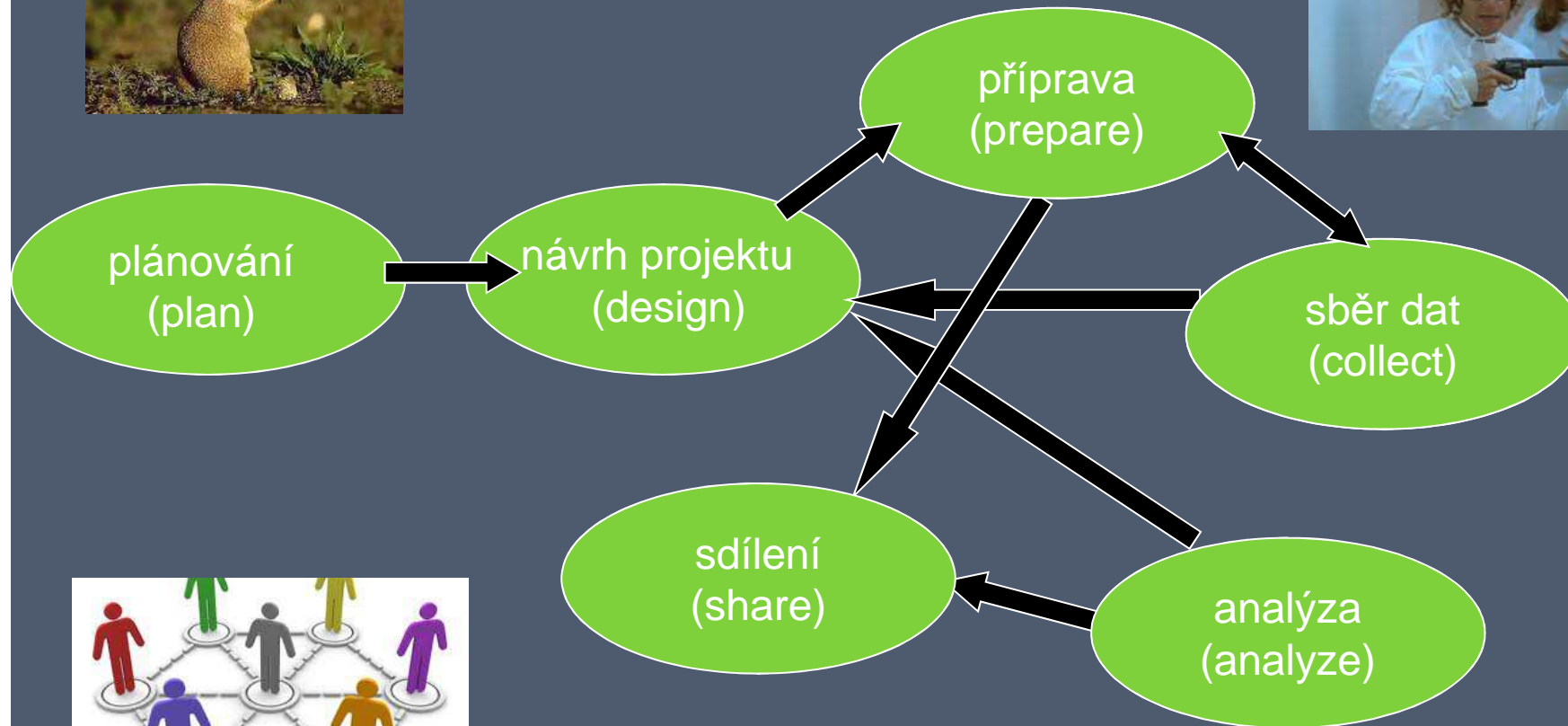
Nalezení času na přípravu a shrnutí potřebných dat a údajů

Zvýšení vlastní prestiže /prestiže pracoviště

Přínos pro praxi – klinické rozhodování

Statistika, kvalitativní výzkum a rekapitulace vhodnosti vybraného materiálu

Schéma přípravy kazuistiky

(Yin, 2009)

Rozdíly mezi klinickou případovou studií a výukovou případovou studií

Charakteristika	Případová studie	Výuková případová studie
Rozsah a míra detailů	Může být velmi obsáhlá a rozsáhlá	Musí být přiměřeně dlouhá, nemůže obsahovat příliš detailů
Řešení problémů	Musí být uvedeny	Nesmí být ve studii uvedeny (možná řešení mohou být pouze součástí poznámek pro učitele)
Názorová vyváženost	Může obsahovat alternativní řešení, často však obsahuje jen řešení výhodné pro zpracovatele	Musí přinášet vybilancované informace tak, aby student měl možnost nalézt alternativní řešení
Shoda popisované situace s realitou	Musí řešit reálnou situaci	Situace může být částečně modifikována, aby vystihovala typickou situaci, případně aby umožnila aplikaci určité metody, konceptu či teorie

Proces přípravy výukové kazuistiky – klíčové oblasti

- pedagogická diagnostika studijní skupiny
- druh a perioda výukového procesu
- účel kazuistiky – cíle výukové metody
- formát a styl úkolů v kazuistice
- využití výsledků
- vyvození závěrů z průchodu kazuistikou studentem
(sebehodnocení/peer hodnocení/hodnocení tutorem)
– reakce sdělovacího kanálu – zpětná vazba -
reflexe

Využití dalších multimediálních prvků v kazuistice

□ fotografie

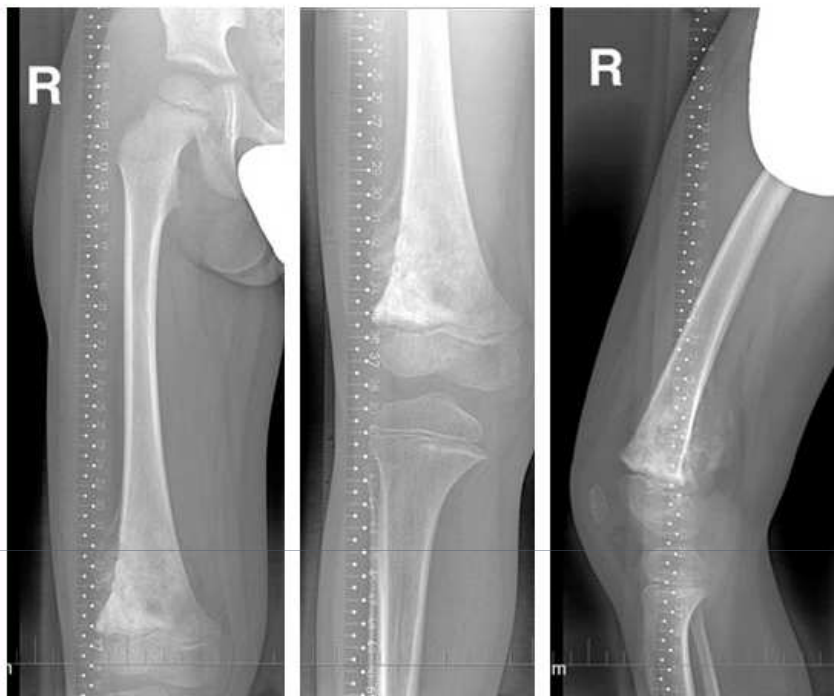
□ videozáznamy

} tradiční

▮ **Medicínská Obrazová Data – DICOM**

Fyzikální vyšetření + laboratorní vyšetření + RTG

RTG pravého kolenního kloubu

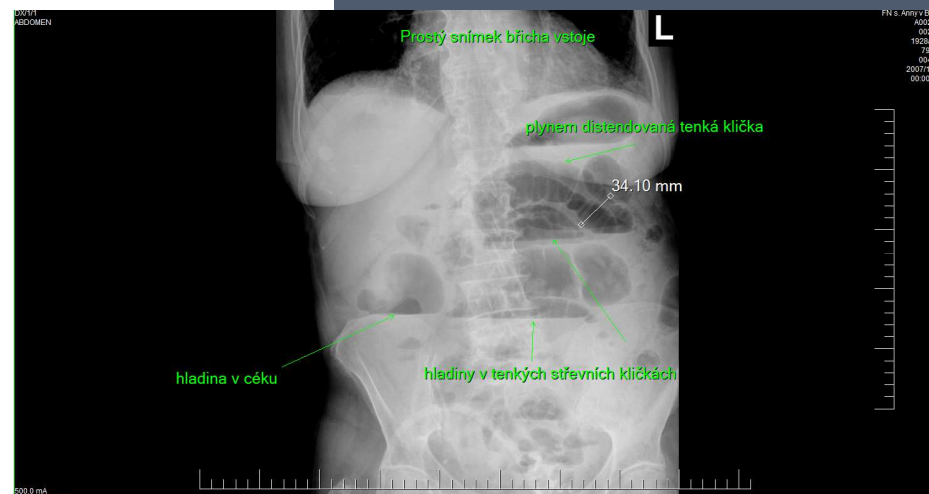
Zhodnocení RTG

Osteoplastická léze

Normální stav oblasti pr. kolenního kloubu

Osteolytická léze distálního femuru

Smišená osteolytickoosteoplastická léze distálního femuru

Motivy pro prezentaci kazuistik shrnutí (1)

- neobvyklá prezentace neznámé etiologie
- neobvyklá základní anamnéza
- neobvyklý klinický průběh (spektrum, spád, prognóza)
- náročná diferenciální diagnóza
- chyba v diagnóze, její příčiny a důsledky
- neobvyklý a/nebo neočekávaný následek léčby

Motivy pro prezentaci kazuistik shrnutí (2)

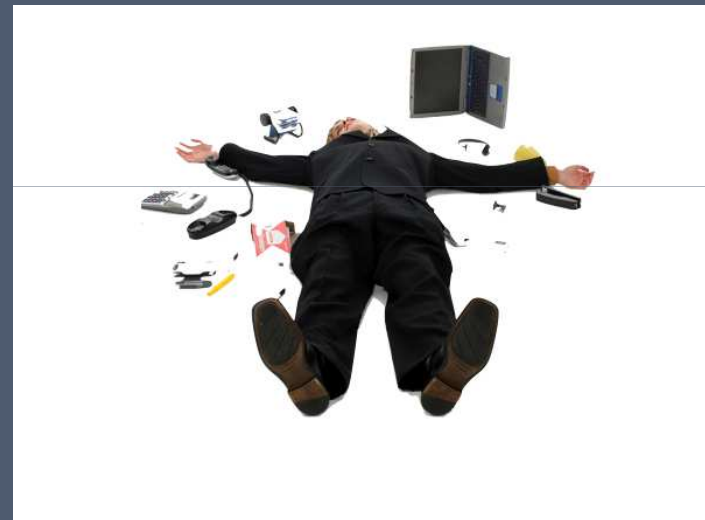
- přenos léčebné technologie (nemoc, orgán, systémy)
- neobvyklé prostředí léčebné péče
- compliance pacienta
- interakce pacienta a ZP
- jednotlivý případ klinického zkoušení
- nová léčebná technologie (použití, výsledky, důsledky)
- potvrzení něčeho již známého (v případě, že může vhodně doplnit podobné, již publikované případy, které procházejí systematickým průzkumem, vyhledáváním a syntézou).

JAK PSÁT výukovou KAZUISTIKU?

Neexistuje speciální a všeobecné doporučení pro psaní jednotlivých částí

1. Titul
2. Abstrakt (INSTRUKTÁŽ)
3. Úvod
4. Popis vlastního případu (Anamnéza.....)
5. ÚKOLY
6. Diskuse
7. Literární odkazy (odborné zdroje)

Ukázka anamnézy

Anamnéza - fraktura stehenní kosti

A Anamnéza fraktura stehenní kosti

Na chirurgické oddělení byl přivezen mladý 34letý muž, který udává silné bolesti LDK a pocity nauzey.

Udává, že při jízdě na kole upadl a kolo spadlo na něj spolu s dalším cyklistou, který se přes něj převálil.

Objektivně:

TK 150/95 mmHg, P 102/min., TT 36,2°C, na LDK silný hematom v oblasti stehna, změna konfigurace LDK - úlevová poloha v polosedě.

Prsty na LDK se sníženou hybností, hypestezie vnitřní strany stehna. GCS 15 bodů, pacient orientovaný, plně při vědomí.

 [odkaz na studii - RTG](#)

[Orientační stanovení diagnózy](#)

[Doporučený postup ošetrovatelské péče](#)

[Hlavní rizika aktuálního stavu](#)

[Konec](#)

Anamnéza

- Chlapec věk 8 let
- **RA:** nevýznamná
- **OA:** prokázaná germinální mutace RB1 genu, st.p. terap. pro bilaterální retinoblastom v 2.CR od 11/2004
- **Operace:** st.p. enukleaci L oka pro retinoblastom, st.p.zavedení tunelizovaného CVK cestou v.cubclavia
- Před třemi měsíci se udeřil, od té doby bolesti v oblasti pravého kolene, bolesti trvalého charakteru bez závislosti na denní době či aktivitě

Diff. diagnostická rozvaha při uvedené anamnéze

[Prohlédnout historii navštívených uzlů](#)

Polymorbidní dětský pacient

Uzel: 12

[Zpět na začátek](#)

 mefanet

 MEDICAL FACULTIES NETWORK

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

powered by OpenLabyrinth

Rizikové faktory přípravy „dobré“ kazuistiky

- prezentace neobjektivních dat – nesprávné rozkrytí kontextu
- prezentace „dávno objeveného“
- nevalidní zdroje
- nesprávný výběr prezentovaného vzorku
- zkreslení dat – subjektivizace – nevyužití objektivizovatelných testů
- nezachována logická a časová posloupnost zkoumaného fenoménu (katamnéza)

Shrnutí – součásti kazuistiky

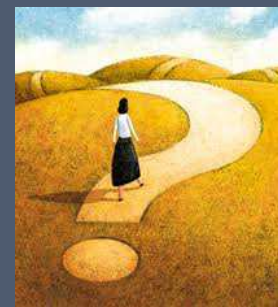
- *kromě popisu samotného případu a jeho interpretací*
- cíle
- teoretická východiska
- reflexi metodologie (diskuse)

Takto koncipovaná kazuistika bude sloužit jak rozvoji teorie ve výuce, tak rozvoji klinické praxe

Diskuze v kazuistice

- stručně sumarizuje jak popis, tak i interpretaci studovaného fenoménu

Účel:

- shrnutí nejdůležitějších částí a zdůraznění odlišností od teoreticky předpokládaných důsledků.
- z didaktického hlediska jedna z nejvýznamnějších součástí kazuistiky
- technicky možno zajistit diskusní fórum, reflexní listy....

ZÁVĚR

- při přípravě kazuistiky nesmíme zapomínat na to, že se jedná o plnohodnotnou metodu výzkumu a plnohodnotnou výukovou metodu (tradiční i konstruktivistické pojetí)
- kazuistika, navzdory své užitečnosti, je stále brána jako nestrukturovaná informace bez vědeckého zázemí
- nevhodné je vytrhávat výsledky kazuistik z jejich kontextu, neboť jedině se svým kontextem – publikované jako celek – mají ten pravý smysl

AXIOM PŘI DIDAKTICKÉM VYUŽITÍ KAZUISTIKY

A K C E

K
C
E
P
T
A
C
E

O
M
P
L
E
X
N
O
S
T

Í
L
E
N
O
S
T

V
A
L
U
A
C
E

*„Nestačí vědět a znát.
Vše, co víme, musíme umět využít.
Nestačí chtít, je nutno konat.“*

J. W. Goethe

Děkuji za pozornost